

ОТСЛАБЕНИ ПОЗИЦИИ НА УПРАВЛЯВАЩИТЕ ПРИ ЛИПСА НА УБЕДИТЕЛНА ПОЛИТИЧЕСКА АЛТЕРНАТИВА

Мониторинг на обществените нагласи:
септември 2018

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч
Период на провеждане	23 – 30 септември 2018г.
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1027 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана двустепенна извадка по тип населено място с квота въз основа на признаците възраст, пол, образование
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Управляващата коалиция влиза с отслабени позиции в есенния политически сезон, показва регулярното тримесечно национално представително проучване на агенция Алфа Рисърч, проведено в периода 23-30 септември 2018г.

След края на Европредседателството, правителството губи инерцията от него и външно-политическия си фокус, донесли му повишен кредит на доверие през юни. Допълнително, вътрешно-партийните скандали и взаимни обвинения между патриотите, както и поредицата от проблеми през лятото, засегнали различни социални групи - чумата по животните, срива в Търговския регистър и особено, трагичният инцидент край Своге, повишават критичността на общественото мнение към начина, по който управляващите се справят със задълженията си. На този фон, парламентарната опозиция, в лицето на БСП, запазва подкрепа сред традиционните си избиратели, но визията ѝ за България не се припознава от по-широки кръгове като алтернатива, способна да отговори на обществените очаквания.

Правителството отбелязва спад от 1% и ръст в негативните оценки от 41% до 43%. Същият тренд бележи и персоналният рейтинг на министър председателя (редуциране на доверието от 37% на 33%, с което се връща на нивата от месец март).

Що се отнася до министрите, няма значима промяна в персоналните им рейтинги, с изключение на един стремителен пробив към върха – този на спортния министър Красен Кралев. Домакинството на три световни първенства го изстрелва до първото място за „най-успешен министър“ (25.1%), и до второ в общия индекс на доверие, веднага след вицепремиера Томислав Дончев. Външният министър Екатерина Захариева запазва трето място, следвана от Лиляна Павлова, министъра на културата Боил Банов и военния Красимир Каракачанов*.

**През месец септември не са включвани подалите оставка министри, нито новите, които току що бяха избрани и е още много рано за обществена оценка.*

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Събитията, които анкетираният определят като най-значими за изминалия период, показват кои са факторите, повлияли в най-голяма степен върху равнището на доверие към властта и коалиционните партньори. Топ 6 събития включват - катастрофите по пътищата и инцидентът край Своге (51%), поскъпването на природния газ (36%), реакциите на властите срещу разпространението на чумата по животните (32%), напрежението между правителството и президента (31%), смяната на министри от правителството (28%), конфликтите и обвиненията между лидерите на ОП (25%). Две трети от анкетираният са на мнение, че противоречията в управляващата коалиция се изострят, 31% са на противоположното мнение. Освен преките негативи, които всеки конфликт носи, тези публични взаимоотношения залагат и по-дългосрочни капани. Те атакуват „отвътре“ основното послание на ГЕРБ, за стабилността. Някак неубедително е нестабилна коалиция да произвежда стабилност в обществото.

Другата очертала се ос на напрежение през изминалото тримесечие - между ГЕРБ и президента - води до леко отстъпление в позициите и на държавния глава. Положителното отношение към него намалява от 54% на 52%, а отрицателното нараства от 11% на 17%. Най-силна е промяната сред избирателите на ГЕРБ. Ако през юни около 45% от тях имаха доверие на президента, сега делът им намалява до 35 на сто. Сред останалите социални групи президентът се ползва с преобладаваща подкрепа. Това показват и отговорите на директния въпрос „Кой носи основната вина за конфликтите и напреженията между правителство и президент?“. Според 66% вината е основно на правителството, според 34% - на президента. За разлика от мнението на избирателите на ГЕРБ, които в мнозинството си са лоялни към правителствената позиция, реакциите на симпатизантите на Обединените патриоти са по-близо до средното за страната и демонстрират по-слабо одобрение за поведението на коалиционния партньор.

След леко съживяване през юни, рейтингът на Парламента отново тръгва надолу (от 14% до 12%). Единствено председателят му Цвета Караянчева успява да запази по-висок кредит на доверие (20% положителни срещу 29% отрицателни оценки).

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Традиционно критична остава оценката за дейността на институциите в сферите на сигурността, вътрешния ред и правосъдието. Работата на главния прокурор одобряват 9% срещу 41% неодобрение. Леко подобрение е налице в мнението оценката за съда, която нараства от 8% до 14%. Всеки пети продължава да е доволен от дейността на полицията. И съдът, и полицията обаче получават около 40 на сто на критика.

Предвид предстоящите догодина два вида избори – за Европейски парламент и за местна власт – и тяхното значение за мандата на сегашното управление, очевидно всички действия на политическите формации трябва да бъдат четени през призмата на техните стратегии за тези два вота. В този смисъл, съдейки по неотдавнашния вот в Европарламента по повод санкциите срещу Унгария, всички български партии без ДПС, се придвижват в посоката, изразявана от Виктор Орбан. Ако обаче въпросът се постави не конюнктурно, а на принципна основа - при кой вариант могат да се решават по-добре проблемите на Европа, включително на малки страни като България, общественото мнение съвсем не е така еднозначно, а напротив, твърде разделено. 54% смятат, че при по-голяма интеграция и силен ЕС ще има повече ползи за Европа и за страни като България, а според 44% по-добър за България е вариантът по-малка интеграция и по-слаб ЕС. Както при всички европейски избори, така и при предстоящите, местните теми ще имат важно значение, но с оглед ситуацията в Европа може да се предположи, че този идеологически дебат ще доминира и в националните кампании. Аргументите за или против всяка една от позициите могат да се окажат важен фактор за избирателите и да наклонят везните в определена посока.

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Към момента електоралната картина в България се очертава твърде интересна и с потенциал за различни линии на развитие до европейските избори. В резултат от ръста на критичните настроения сред избирателите, партиите от управляващата коалиция и техните лидери губят доверие, което обаче не се трансформира към опозиционните формации и лидери. ГЕРБ намалява с 2.3% електоралната си подкрепа в сравнение с юни и се установява на 22.2%. Така губи комфортната си преднина пред БСП. В края на септември ги делят само 2.5%. БСП остава на практически същите си позиции от юни (19.7%), без да привлича нови избиратели. Намаляването на дистанцията се дължи изцяло на свиването (моментно или дългосрочно, още е рано да се каже) на ГЕРБ. Ключовият проблем пред Корнелия Нинова е, че не успява да легитимира партията като алтернатива на ГЕРБ и да предложи убедителни за българските граждани визия и модел на управление. Поради това те не успяват да надскочат електоралния си таван, на който стоят от дълго време насам.

Регистрираната още през юни частична загуба на електорална подкрепа за патриотите, се затвърждава и през септември. С 4.7% вот от всички избиратели те биха прескочили парламентарната бариера, но низходящият им тренд ги поставя в по-слаби позиции. Освен това, както БСП, така и ГЕРБ частично влизат в тяхната реторика, което също е фактор за разколебаване и преместване на избиратели.

Нов елемент в електоралната картина е ранната мобилизация сред избирателите на ДПС. Обикновено вотът за Движението започва да нараства в проучванията около месец преди вота. Сега обаче, само за три месеца достига до 6.6% деклариран вот, което може да се дължи както на специфична вътрешно-партийна мобилизация, така и на по-голямото самочувствие за тежестта на партията.

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Както и в предишните проучвания Воля остава под 4%та бариера. Лек ръст се наблюдава при Демократична България (2.9%). Едва следващите месеци ще покажат накъде ще върви подкрепата за извънпарламентарната опозиция, която започва да става по-разпознаваема, но все още слабо привлича фрагментираните десни избиратели.

Макар да оставя впечатление, че избори в момента биха произвели относително същата политическа ситуация, подкрепата за всяка от основните партии е твърде неустойчива. Респективно, и управляващите, и опозицията ги очаква оспорвана битка за гласове в предстоящите през 2019г. европейски и местни избори.

ДИНАМИКА В ДОВЕРИЕТО КЪМ ИНСТИТУЦИИТЕ: ЮНИ – СЕПТЕМВРИ 2018

	Юни 2018			Септември 2018	
					
Президент	54%	11%		52%	17%
Правителство	20%	41%		19%	43%
Министър-председател	37%	35%		33%	36%
Народно Събрание	14%	54%		12%	51%

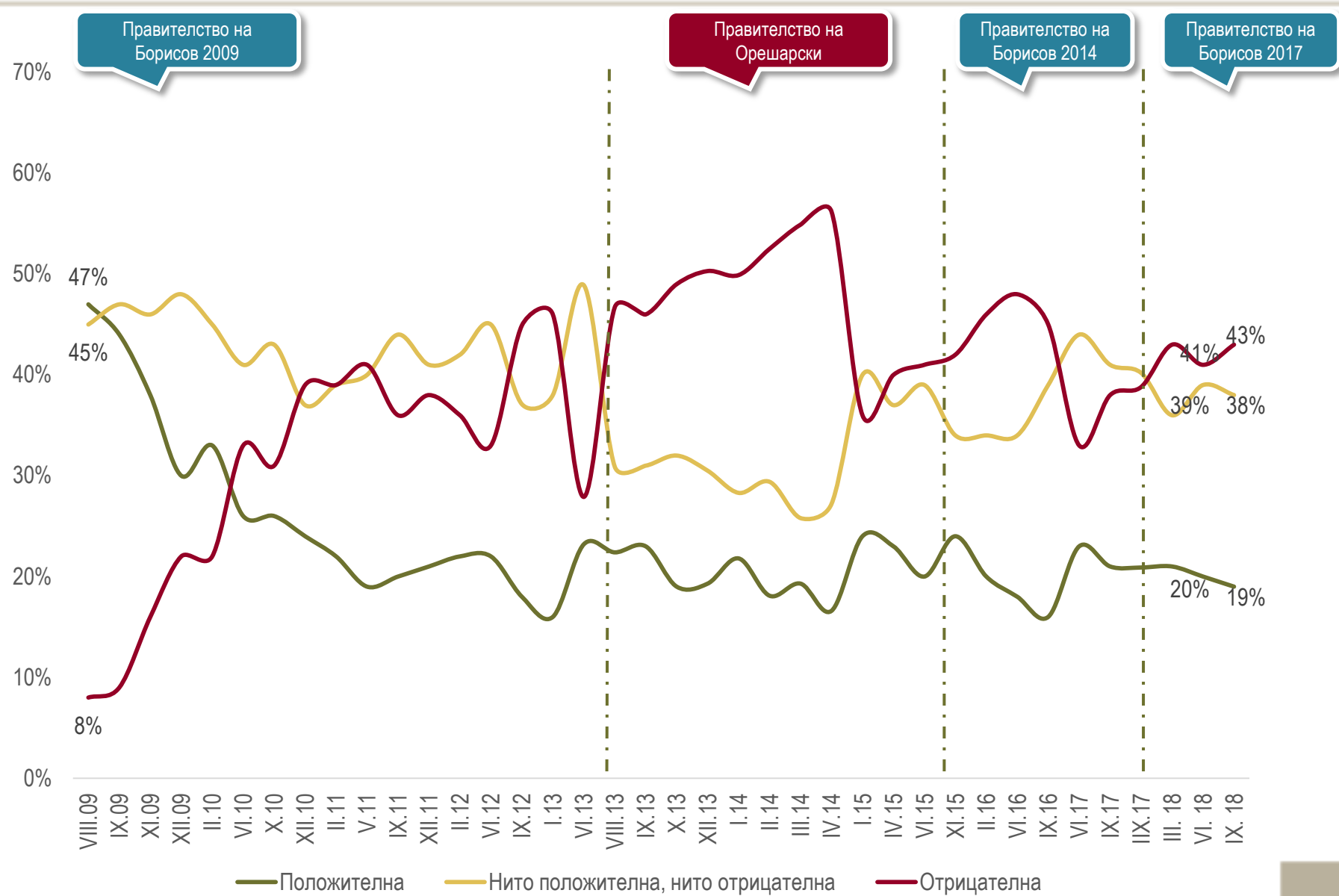
СЪБИТИЯ С НАЙ-СИЛЕН ОТЗВУК ВЪРХУ ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ: ЮНИ – СЕПТЕМВРИ 2018

	Зачестили пътни инциденти	51%
	Увеличаване цената на природния газ	36%
	Мерки за ограничаване разпространението на чума по животните	32%
	Напрежение между правителството и президента	31%
	Смяна на министри от правителството	28%
	Конфликти между лидерите на Обединени патриоти	25%

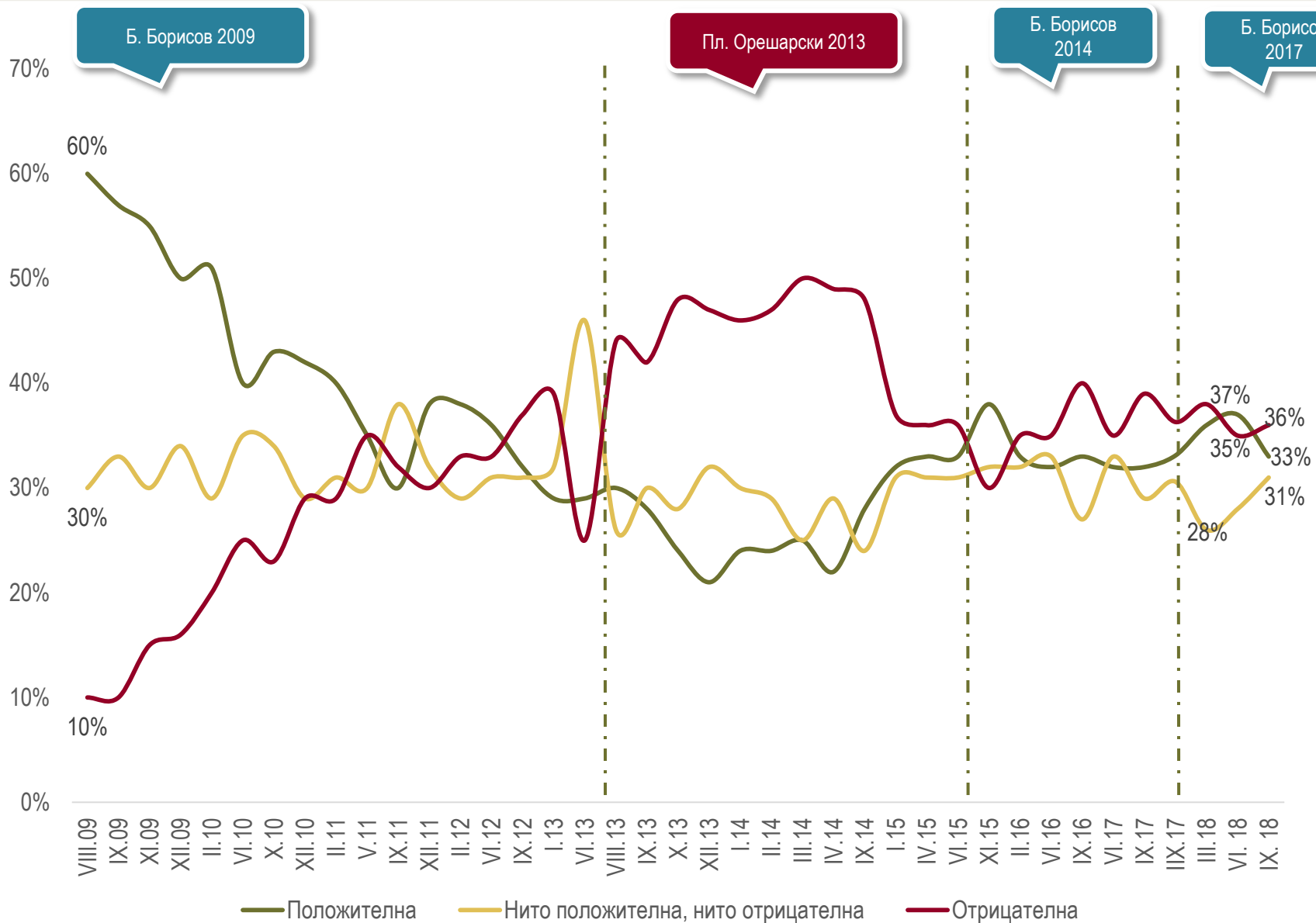

I. Оценка за дейността на правителството и министрите. Отношение към политики

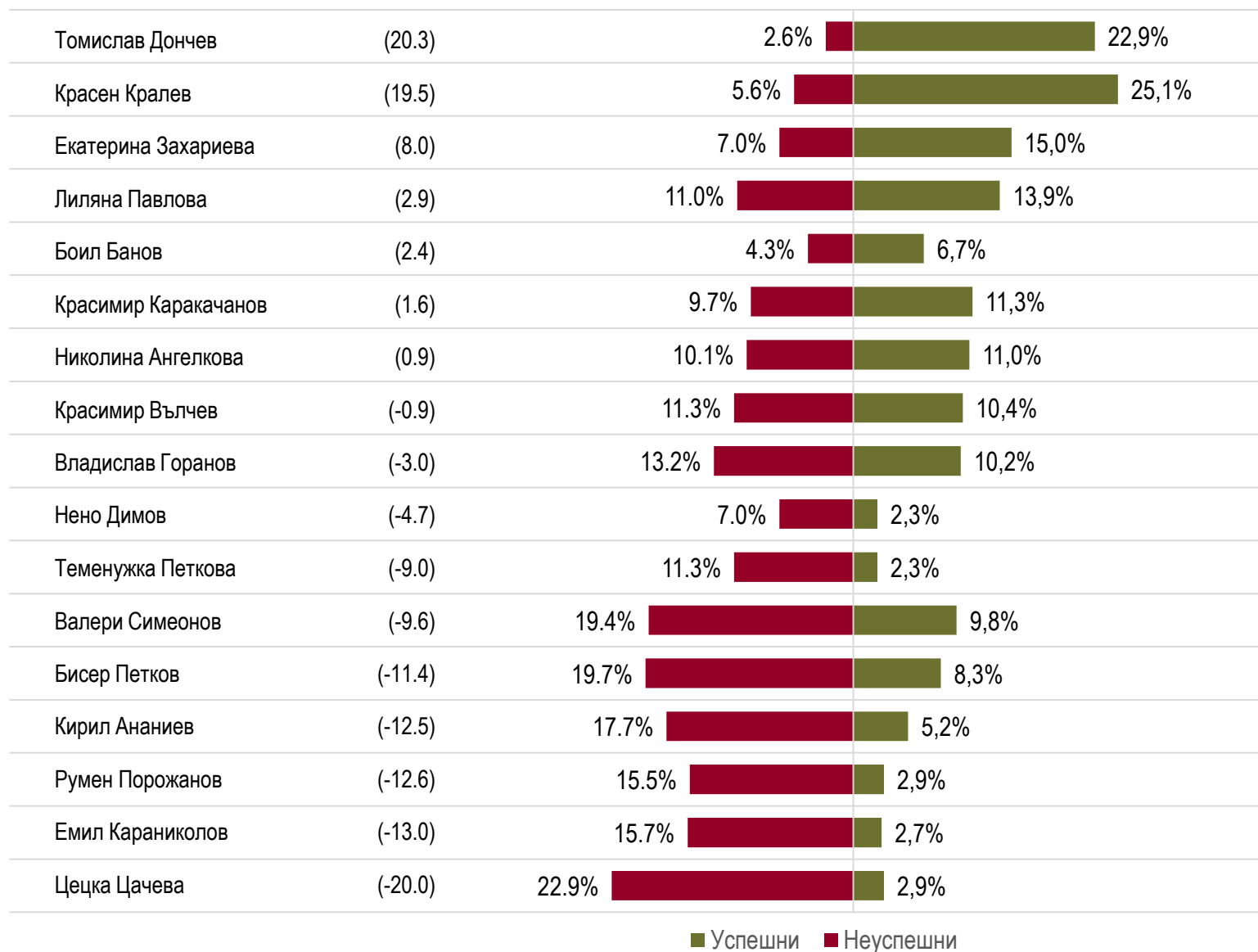
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

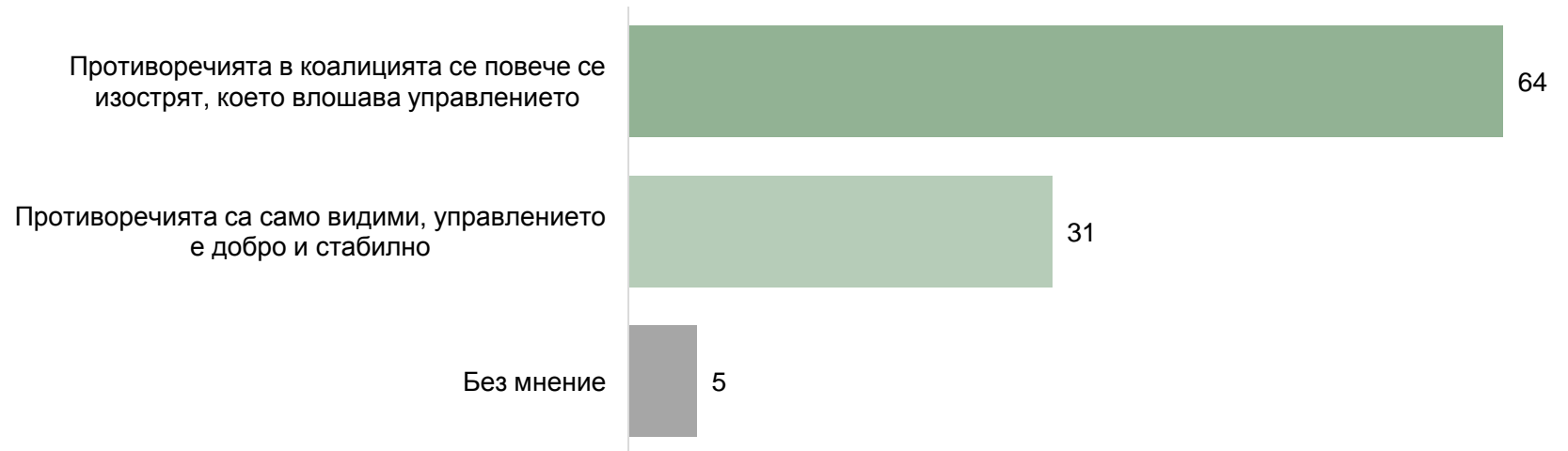
* Индексът за дейността на министрите се получава като разлика между дела на хората, които са ги определили като успешни и неуспешни. Интервюираните са имали възможност да посочат трима най-успешни и трима най-неуспешни министри.

СЪБИТИЯ С НАЙ-СИЛЕН ОТЗВУК ВЪРХУ ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ: ЮНИ – СЕПТЕМВРИ 2018 (%)

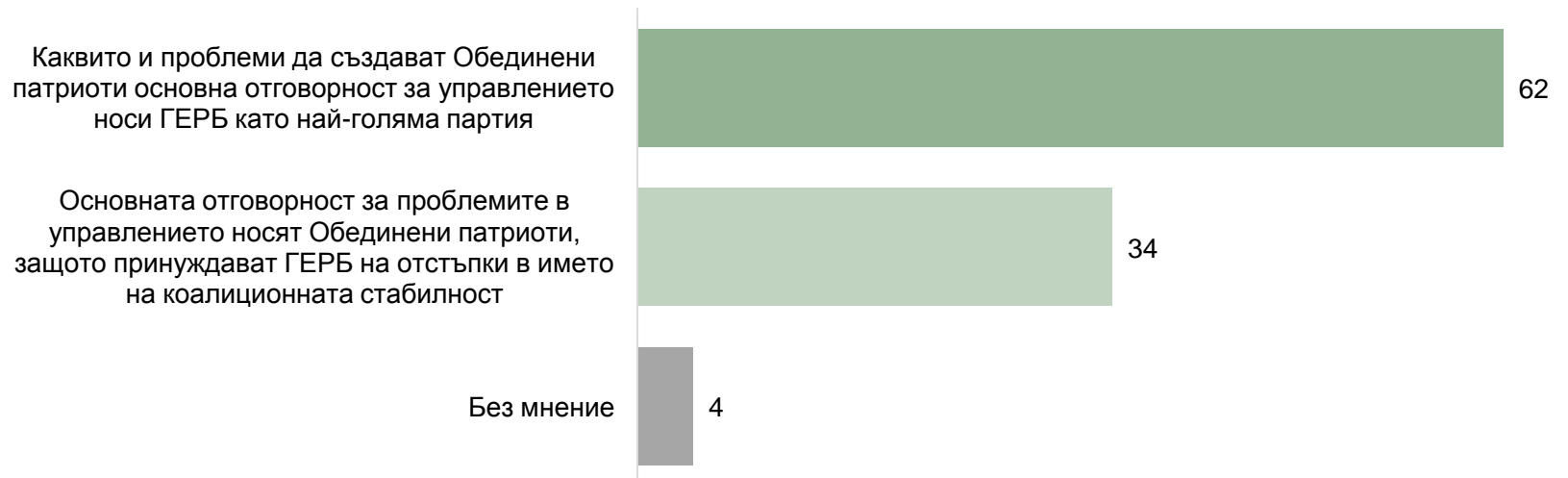

ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ ЗА КОАЛИЦИОННИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (%)

Мнение за противоречията в коалицията и отражението им върху управлението

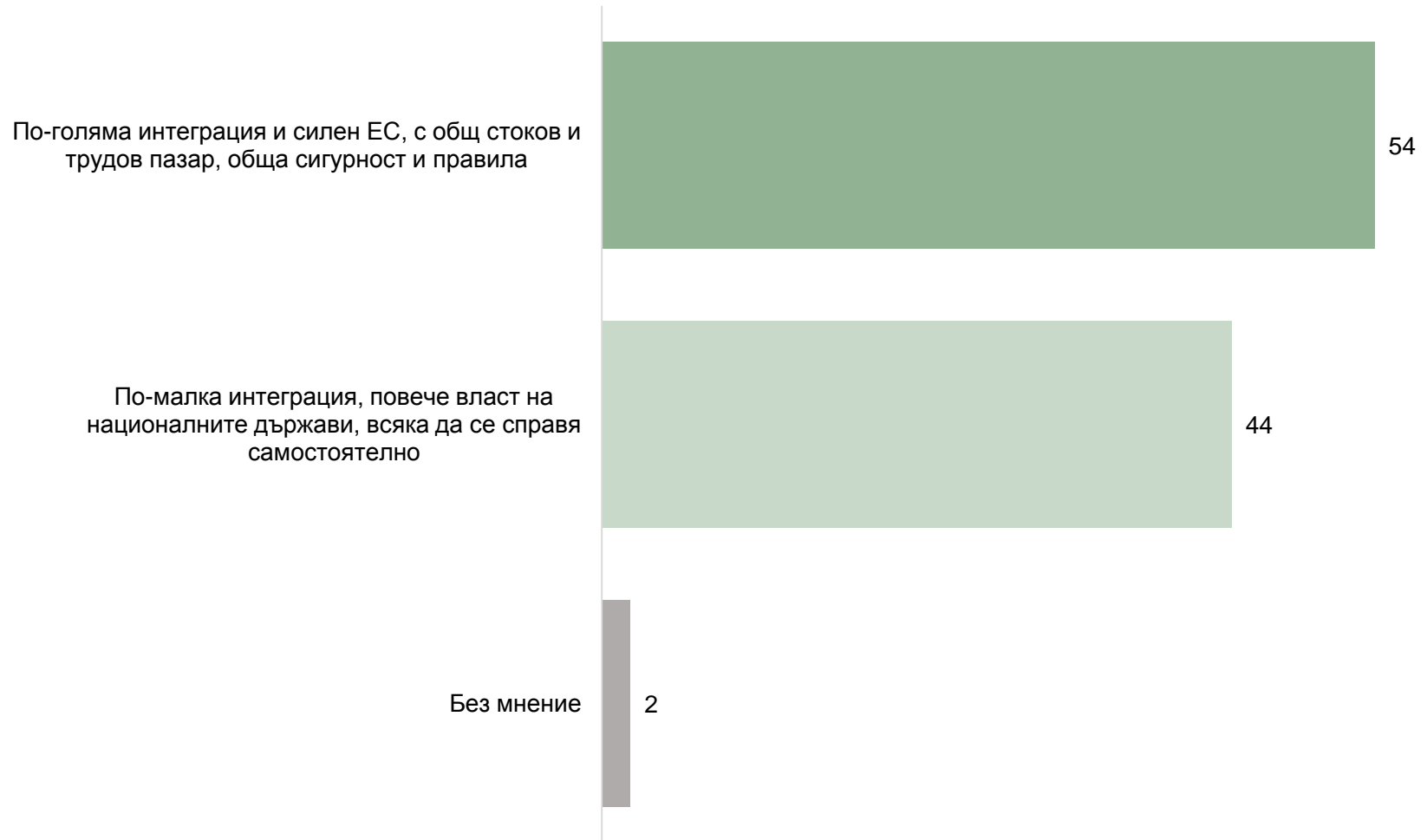

Отговорност на ГЕРБ и ОП за проблемите в коалицията и управлението

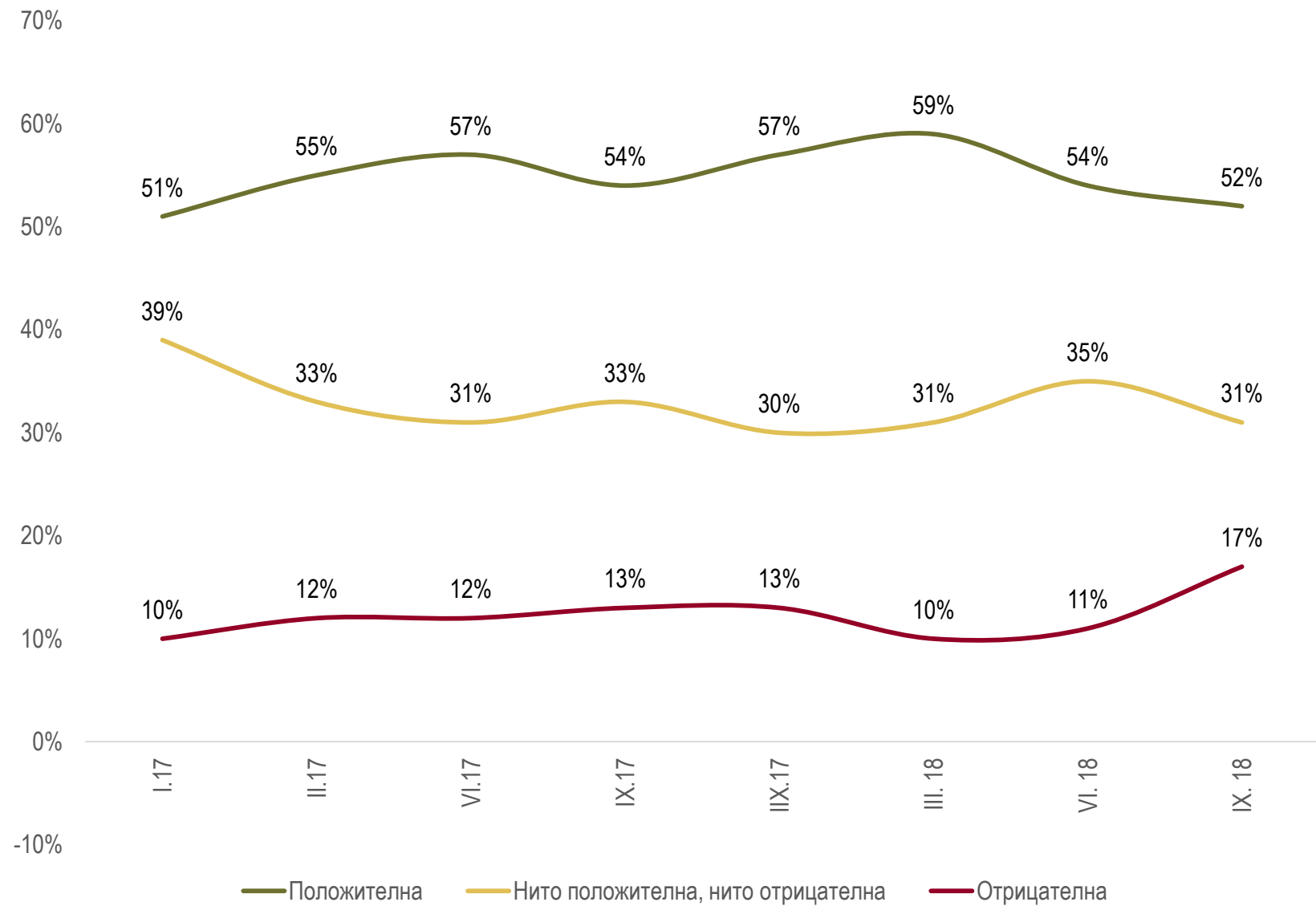
ПРЕДПОЧИТАН ВАРИАНТ НА РАЗВИТИЕ НА ЕС (%)

При кой от следните варианти за развитие на ЕС могат да се решават по-добре проблемите на Европа и да има повече ползи, включително за малките държави като България?

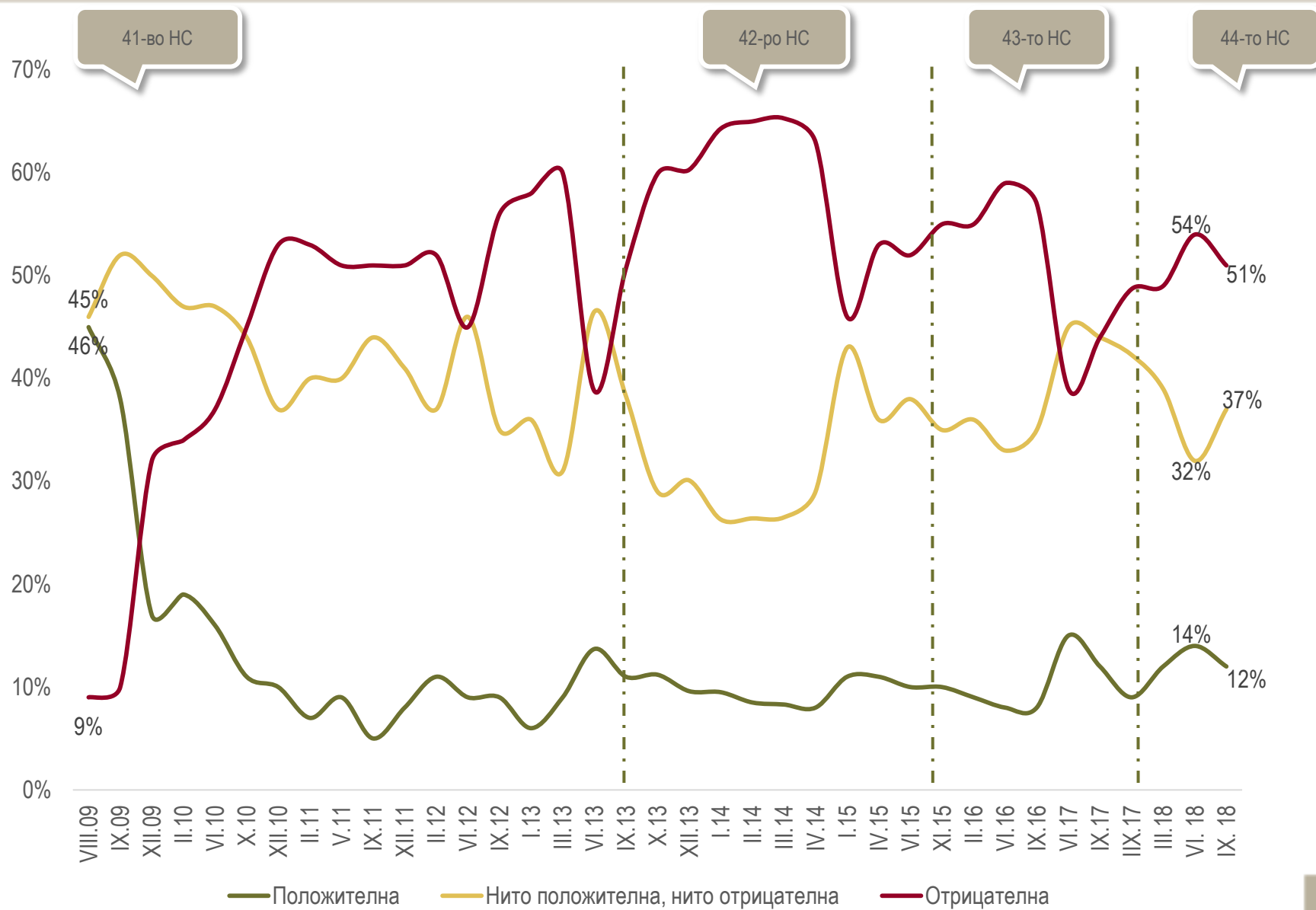

II. Доверие в институциите

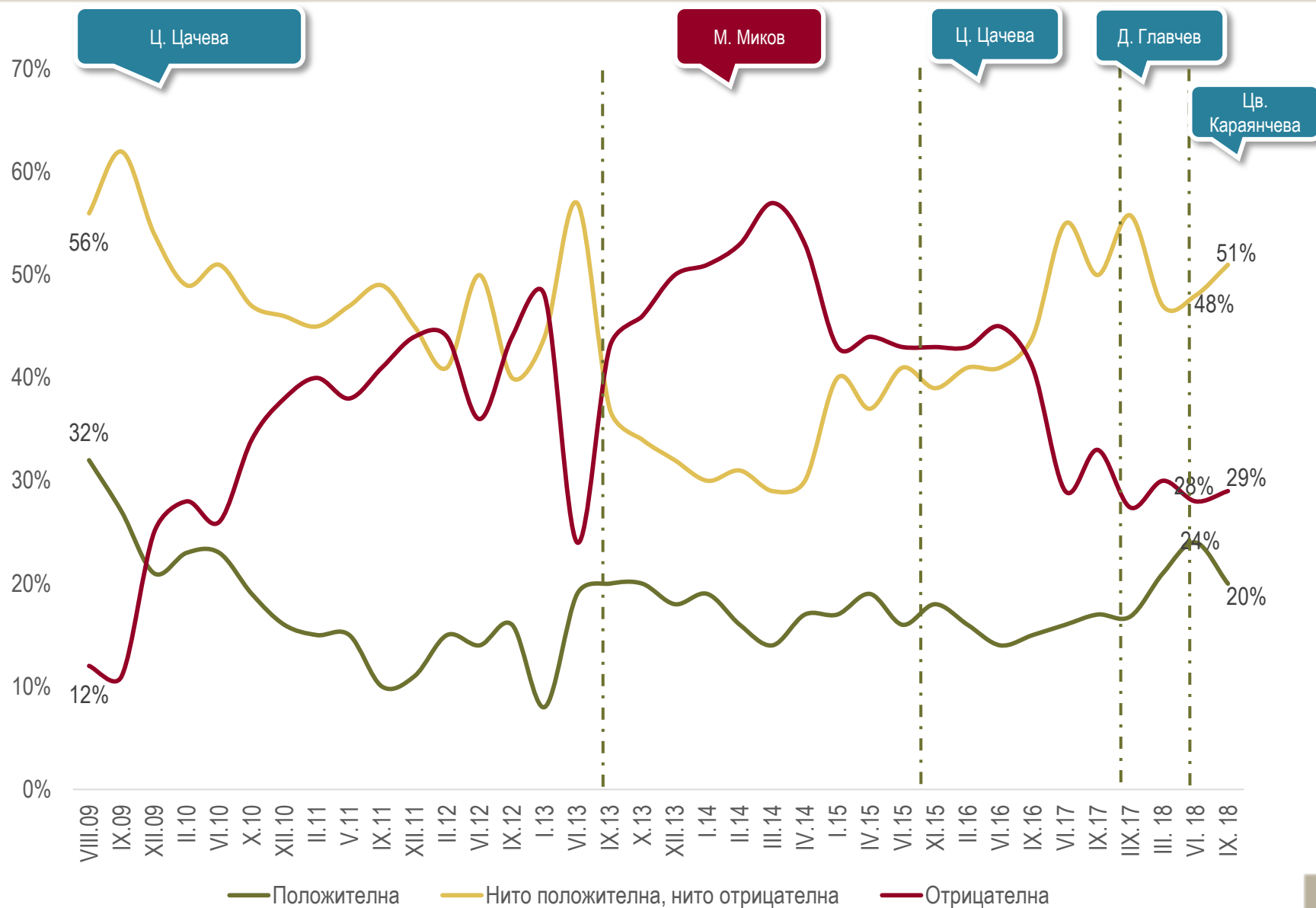
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕЗИДЕНТА РУМЕН РАДЕВ (%)

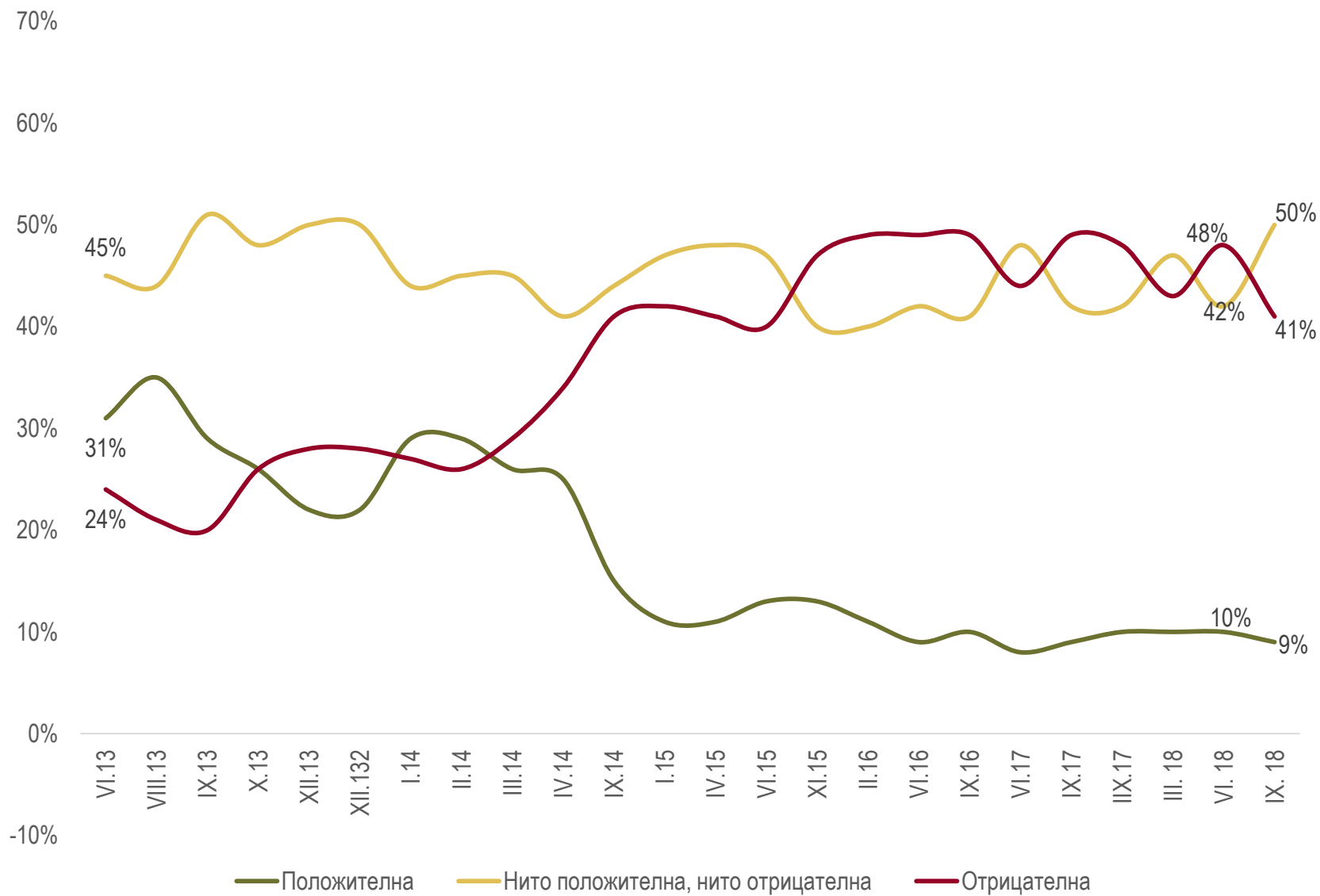
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

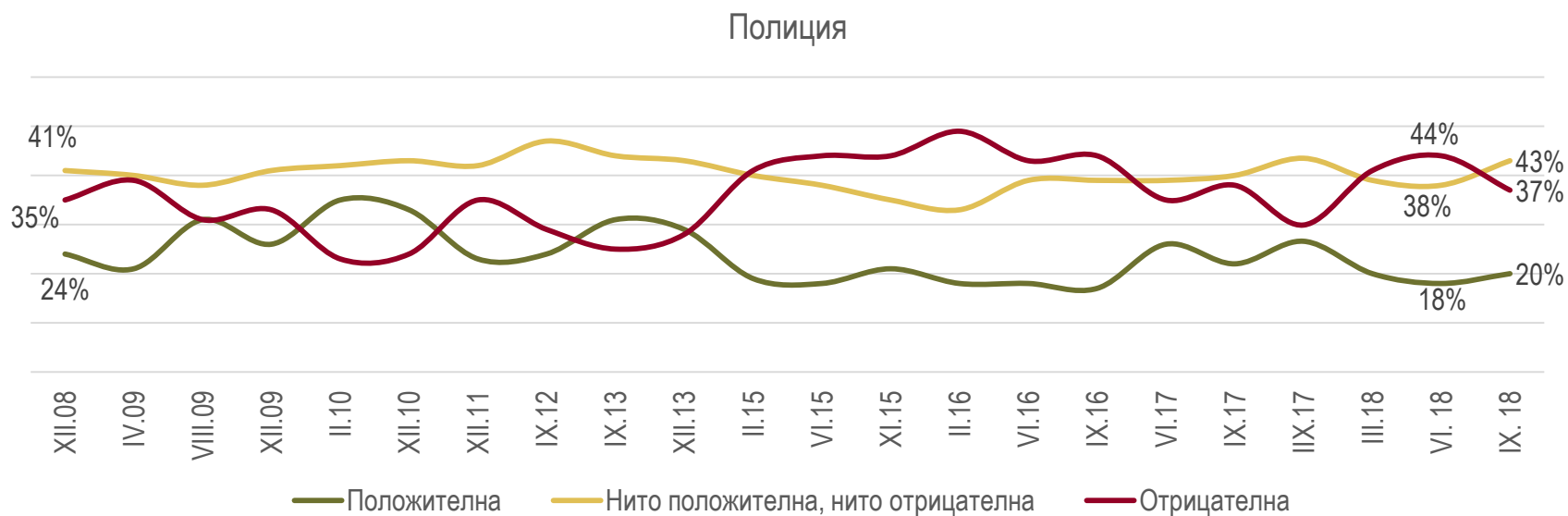
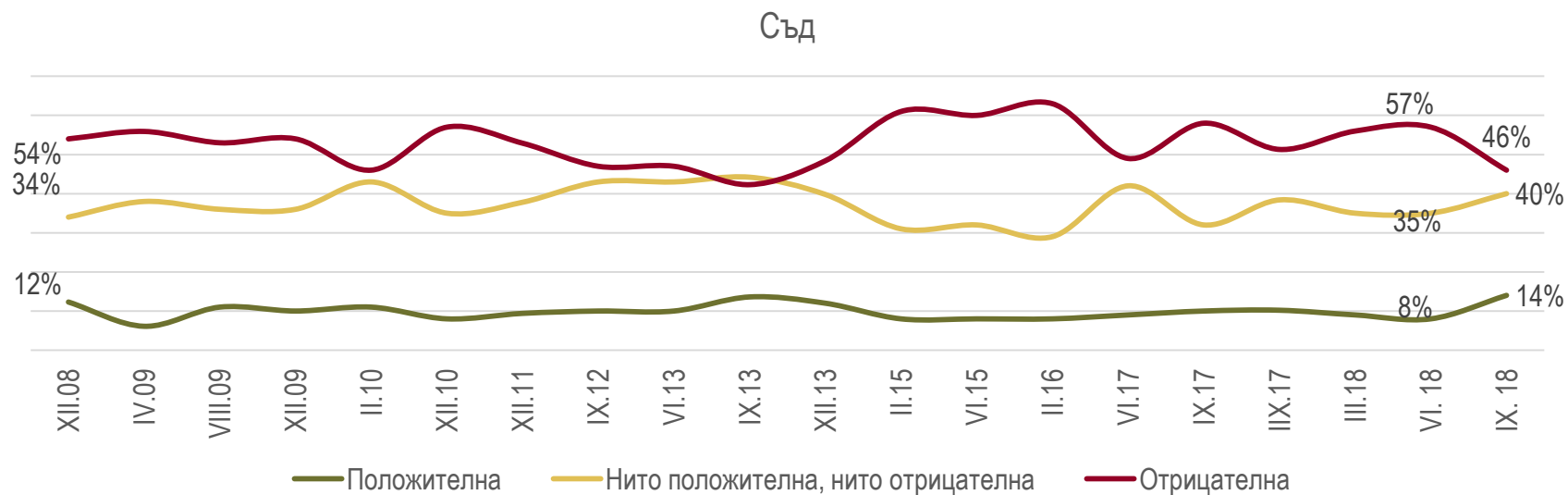
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА

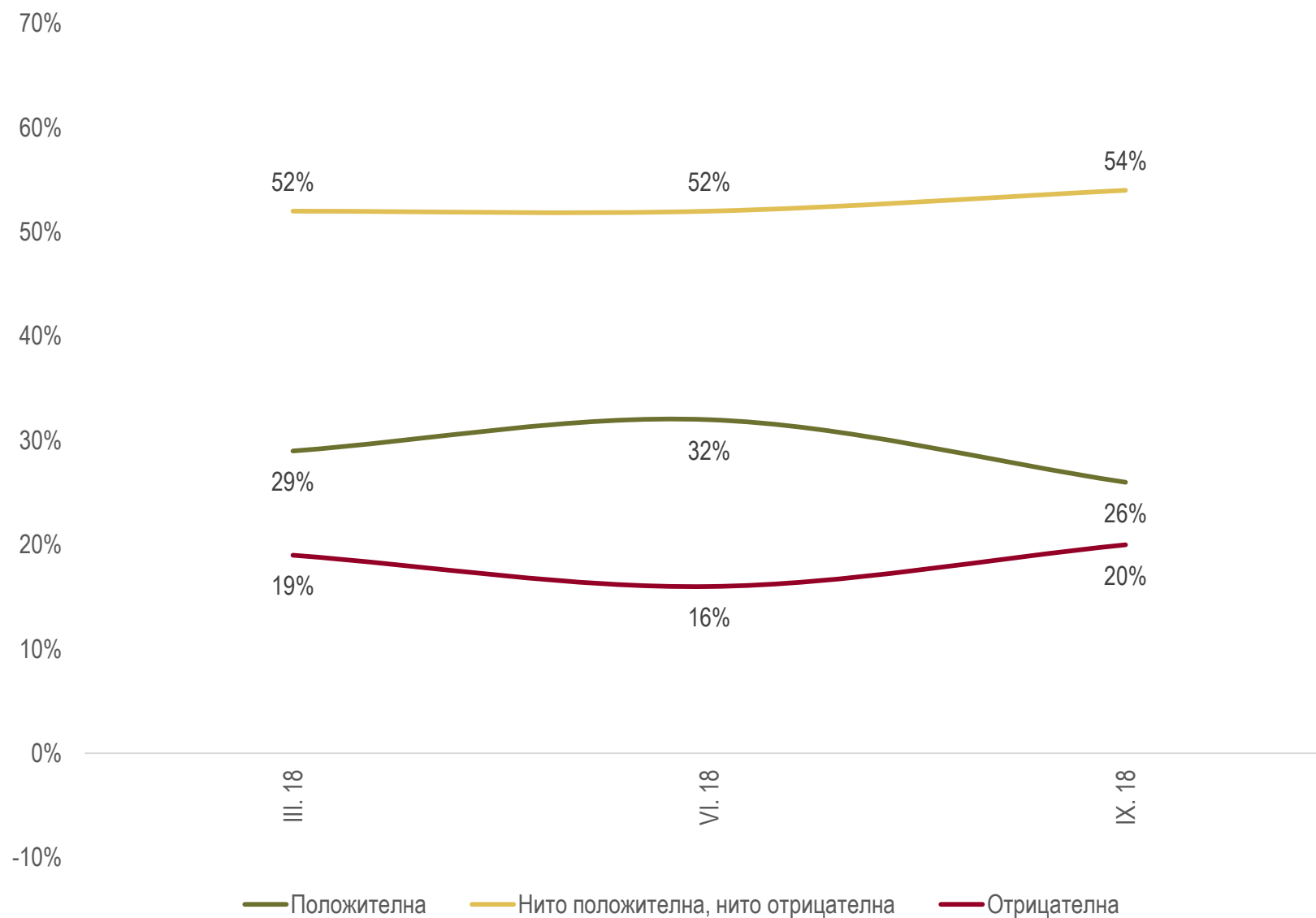
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР СОТИР ЦАЦАРОВ

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪД, ПОЛИЦИЯ

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕВРОКОМИСАР МАРИЯ ГАБРИЕЛ

III. Политически и електорални нагласи

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ: ДИНАМИКА В ПЕРИОДА ЮНИ - СЕПТЕМВРИ 2018Г.

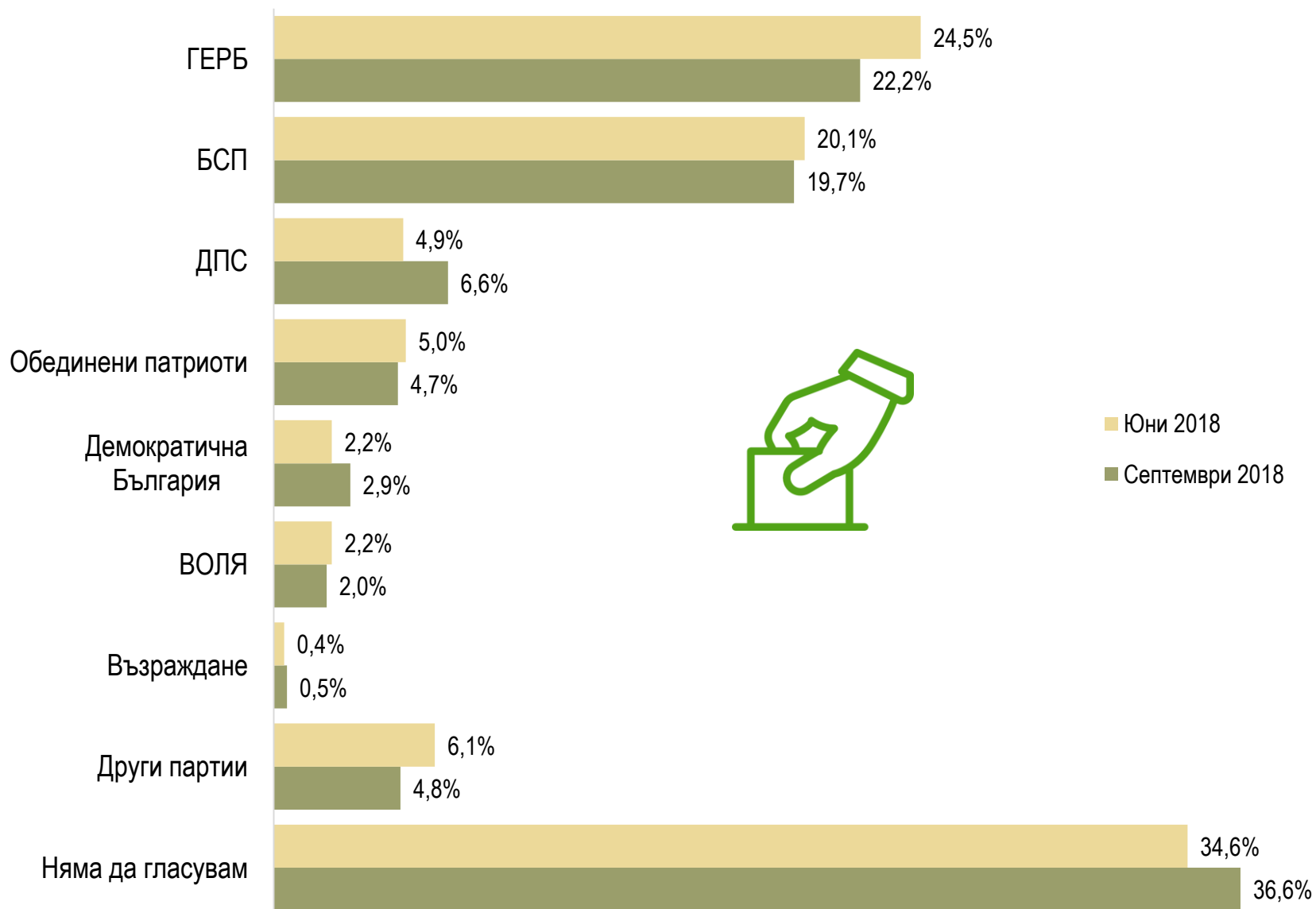
Рейтинг на доверие в лидерите на управляващата коалиция		VI.18	IX.18
	Бойко Борисов	37.2%	32.8%
	Красимир Каракачанов	25.2%	23.4%
	Валери Симеонов	16.4%	11.1%
	Волен Сидеров	4.5%	5.5%

Рейтинг на доверие в лидерите на опозицията		VI.18	IX.18
	Корнелия Нинова	23.3%	22.2%
	Веселин Марешки	11.1%	10.5%
	Мустафа Карадайъ	5.5%	5.4%

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ

Рейтинг на доверие	I.15	IV.15	VI.15	XI.15	II.16	VI.16	IX.16	I.17	II.17	VI.17	IX.17	XII.17	III.18	VI.18	IX.18
Бойко Борисов	32%	33.4%	33.2%	38.3%	33.4%	31.7%	32.6%	32.3%	31.9%	32.2%	32.0%	33.1%	35.6%	37.2%	32.8%
Красимир Каракачанов	13%	16.3%	16.7%	18.9%	17.5%	18.3%	20.0%	30.7%	26.4%	28.4%	29.1%	29.9%	29.8%	25.2%	23.4%
Корнелия Нинова	-	-	-	-	-	18.4%	18.5%	25.2%	25.3%	27.3%	24.4%	27.8%	26.4%	23.3%	22.2%
Валери Симеонов	11%	15.3%	15.9%	12.7%	12.3%	13.2%	13.4%	13.7%	9.8%	13.0%	13.9%	10.3%	11.4%	16.4%	11.1%
Веселин Марешки	-	-	-	-	-	-	-	24.3%	22.2%	18.1%	11.3%	11.8%	9.8%	11.1%	10.5%
Волен Сидеров	8%	9.4%	9.5%	4.8%	4.5%	4.2%	4.5%	5.9%	5.3%	6.6%	5.4%	4.7%	6.4%	4.5%	5.5%
Мустафа Карадайъ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.0%	6.9%	7.9%	6.9%	5.5%	5.4%

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ: юни – септември (%)

Contact details:
Alpha Research
54, Iskar Str.
1000 Sofia, Bulgaria

Tel.: +359 2 983 60 56
Fax: +359 2 983 60 67

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg